

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра суспільних наук, інформаційної та архівної справи

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПРОФЕСІЙНА ЕТИКА ВИКЛАДАЧА ТА НАУКОВЦЯ

для третього освітньо-наукового рівня вищої освіти "доктор філософії"

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від «5» вересня 2019 р.

м. Кропивницький - 2019

ЗМІСТ

1. Загальна інформація.
2. Анотація до дисципліни.
3. Мета і завдання дисципліни (формування загальних фахових компетенцій).
4. Формат дисципліни.
5. Програмні результати навчання.
6. Обсяг дисципліни.
7. Ознаки дисципліни.
8. Пререквізити.
9. Технічне й програмне забезпечення /обладнання.
10. Політика курсу.
11. Навчально-методична карта дисципліни.
12. Система оцінювання та вимоги.
13. Рекомендована література.

1 Загальна інформація

Назва дисципліни	ПРОФЕСІЙНА ЕТИКА ВИКЛАДАЧА ТА НАУКОВЦЯ
Викладач	Коломієць Олена Борисівна, кандидат педагогічних наук, доцент
Контактний телефон	+38-095-377-65-70
E-mail	kolomietselena1964@gmail.com
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіка індивідуальних занять зі студентами, розміщеному на інформаційному стенді кафедри та moodle.kntu.kr.ua <u>Професійна етика викладача та науковця</u> . Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту.

2 Анотація до дисципліни

Серед різних спеціальних знань, необхідних для успішної діяльності будь-якого фахівця, важливе значення має знання засад професійної етики. Адже будь-яка трудова діяльність базується на моральній системі суспільства. На її основі можуть обґрунтовуватися особливі моральні норми, що відбивають специфіку професійної діяльності. Гуманізація різних сфер праці веде до постійного розширення кола професій, що претендують на формування власних моральних кодексів. Це стосується й праці педагога та науковця.

«Професійна етика викладача та науковця» – це вибіркова дисципліна соціально-гуманітарного профілю. Вона може бути включена до програм підготовки фахівців всіх спеціальностей. Навчальна дисципліна покликана сформувати у слухачів уявлення про професійну етику та її роль у житті суспільства, основи педагогічної етики, специфіку взаємодії викладачів та студентів, співвідношення етики та наукового знання, етичні норми наукового товариства; виявити ключові моральні проблеми взаємодії науки та сучасного суспільства; сформувати основи умінь і навичок у розв'язанні моральних проблем у професійній та науковій діяльності. Знання курсу «Професійна етика викладача та науковця» розширюють кругозір, формують культуру мислення, кристалізують моральні почуття, орієнтують на гуманістичні цінності, розвивають творчий потенціал особистості майбутніх фахівців.

3 Мета і завдання дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є: формування у слухачів знань у галузі професійної етики та аналіз механізмів моральної орієнтації та регуляції, виражених у системі морально-етичних цінностей, принципів, норм та

категорій, застосування їх в процесі здійснення професійної діяльності; формування у студентів уявлення про мораль як позитивну умову міжособистісних відносин; вивчення основних етичних проблем, пов'язаних з науковою діяльністю та з проявом науки як соціального явища; ознайомлення зі змістом та принципами етики вченого, етичними нормами професійного і ділового спілкування майбутніх викладачів та науковців.

Основним завданням вивчення дисципліни є формування **компетентностей** (загальних, спеціальних), важливих для особистісного розвитку майбутніх фахівців.

Загальні компетентності (ЗК):

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел;
- здатність реалізовувати свої права та обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;
- здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (предметні) компетентності:

- здатність до пошуку та засвоєння нових знань з професійної етики, необхідних для ефективного здійснення майбутньої професійної діяльності;
- здатність до систематизації знань з професійної етики, осмислення її взаємозв'язку з іншими науками;
- розуміння основних психологічних механізмів професійного спілкування та етичних норм поведінки сучасного викладача та науковця;
- здатність до прийняття управлінських рішень у відповідності до норм етичного спілкування; здатність до формування особистісної культури спілкування, яка стала б основою ділової активності майбутнього викладача та науковця.
- готовність співвідносити свої інтереси з інтересами держави, націленість на вдосконалення і розвиток суспільства на принципах гуманізму, свободи і демократії.

4 Формат дисципліни

Для денної форми навчання:

Викладання дисципліни передбачає традиційні лекційні заняття із застосуванням електронних презентацій, поєднуючи із практичними роботами.

Формат очний (offline / Face to face)

Для заочної форми навчання:

Під час сесії формат очний (offline / Face to face), у міжсесійний період – дистанційний (online).

5 Результати навчання

У результаті вивчення дисципліни студент повинен набути наступні результати (програмні результати навчання (РН)):

- знати і розуміти специфіку та функції моралі;
- знати і розуміти морально-етичні засади суспільного життя, специфіку морально-етичної регуляції людської поведінки;
- знати і оцінювати функції етики у професійній сфері;
- мати цілісне уявлення про основні поняття і принципи етики вченого, засадничі положення документів світового наукового співтовариства;
- виявляти, аналізувати та розв'язувати конкретні проблеми етичного характеру, що виникають у роботі викладачів та науковців;
- оперувати основними термінами та поняттями професійної етики, знаннями правил та норм поведінки професійної діяльності на рівні відтворення, тлумачення та використання в повсякденному житті;
- обирати способи й засоби професійного спілкування відповідно до норм і правил гуманістичної етики;
- будувати поведінку у професійних і міжособистісних стосунках, керуючись правилами професійного етикету;
- бути толерантним у ставленні до опонентів, запобігати та долати конфліктні ситуації у сфері професійної діяльності;
- збагачувати власну духовну культуру через самоосвіту.

6 Обсяг дисципліни

Вид заняття	Кількість годин
лекції	26
практичні	13
самостійна робота	51
Всього	90

7 Ознаки дисципліни

Рік викладання	Курс (рік навчання)	Семестр	Спеціальність	Кількість кредитів / годин	Кількість змістових модулів	Вид підсумкового контролю	Нормативна / вибіркова
2019	1	2	Освітньо-науковий рівень «доктор філософії»	3/90	2	іспит	вибіркова

8 Пререквізити

Ефективність засвоєння змісту дисципліни "Професійна етика викладача та науковця" значно підвищиться, якщо студент попередньо опанував матеріал таких дисциплін як: «Філософія», «Основи психології і педагогіки», «Етика ділового спілкування».

9 Технічне й програмне забезпечення /обладнання

У період сесії бажано мати мобільний пристрій (телефон) для оперативної комунікації з адміністрацією та викладачами з приводу проведення занять та консультацій. У міжсесійний період комп'ютерну техніку (з виходом у глобальну мережу) та оргтехніку для комунікації з адміністрацією, викладачами та підготовки (друку) рефератів і самостійних робіт.

10 Політика дисципліни

Академічна доброчесність:

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлювати наслідки її порушення.

Відвідування занять:

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають лекції і практичні заняття курсу. Пропущені заняття повинні бути відпрацьовані не пізніше, ніж за тиждень до залікової сесії.

Поведінка на заняттях:

Недопустимість: запізнь на заняття, списування та плагіат, несвоєчасне виконання поставленого завдання.

При організації освітнього процесу в Центральнoукраїнському національному технічному університеті студенти, викладачі та адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу; Положення про організацію вивчення вибіркового навчальних дисциплін у ЦНТУ; Положення про рубіжний контроль успішності і сесійну атестацію студентів ЦНТУ; Кодексу академічної доброчесності ЦНТУ.

11 Навчально-методична карта дисципліни

Тиждень, дата, години	Тема, основні питання (розкривають зміст і є орієнтирами для підготовки до модульного і підсумкового контролю)	Форма діяльності (заняття) /формат	Матеріали	Література, інформаційні ресурси	Завдання, години	Вага оцінки	Термін виконання
Змістовний модуль 1. Професійна етика та її особливості в педагогічній діяльності							
Тиж. 1	Тема 1. Вступ до курсу "Професійна етика викладача і науковця". Загальні особливості соціально-гуманітарного пізнання. Предмет і завдання курсу.	Практичне заняття / <i>Face to face</i>	Методичні рекомендації	Література [2, 3, 9, 15, 20, 21, 29, 31, 33]	- Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. - З'ясувати значення і завдання вивчення професійної етики викладача та науковця. - Підготувати повідомлення на тему: «Моральні засади моєї майбутньої професії».	2 бали	Самостійна робота до 2 тижня
Тиж. 1	Тема 2. Етика як філософське вчення про	Лекція / <i>Face to</i>	Конспект лекцій /	Література [4, 7, 8, 9, 10, 13,33,	- Самостійно опрацювати теоретичний матеріал.	2 бали	Самостійна робота до 2

	<p>мораль і моральність Поняття етики, її походження та предмет. Особливості функціонування моралі. Взаємозв'язок етики з іншими науками, що вивчають мораль. Основні завдання етики у сучасних умовах.</p>	<i>face</i>	презентація	37]	<ul style="list-style-type: none"> - Пояснити виникнення понять «етика» і «мораль» та розкрити їх зміст. - З'ясувати взаємозв'язок етики з філософією, соціологією релігії, політологією та ін. науками. 		тижня
Тиж.2	<p>Тема 3. Професійна етика: виникнення та призначення в суспільстві. Умови виникнення й призначення професійної етики. Завдання професійної етики. Професійна етика в суспільстві та її взаємозв'язок з іншими науками. Співвідношення професійної етики і професійної моралі. Формування моральної культури суспільства й особистості.</p>	Лекція / <i>Face to face</i>	Конспект лекцій / презентація	Література [2, 3, 9, 15, 19, 20, 21, 29, 31, 33]	<ul style="list-style-type: none"> - Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. - Охарактеризувати роль етичних засад у професійній діяльності. - Пояснити, чому в людських стосунках не можна обмежитись дотриманням самих лише юридичних норм. - Описати ідеальний образ професіонала з етичної точки зору. 	2 бали	Самостійна робота до 3 тижня
Тиж.3	<p>Тема 4. Основні категорії етики. Особливості етичних категорій. Добро і зло як центральні етичні категорії. Категорії етичного вибору, вчинку, моральної діяльності (норма, кодекс,</p>	Практичне заняття / <i>Face to face</i>	Методичні рекомендації	Література [4, 7, 8, 9, 10, 13,33,37]	<ul style="list-style-type: none"> - Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. - Пояснити, чому важливо розрізняти зміст добра як поняття та реальні прояви добра у певних ситуаціях життя. 	2 бали	Самостійна робота до 4 тижня

	звичай, традиція, принципи, ідеали). Категорії, що передають етичні характеристики людини (совість, честь, гідність, справедливість).				- Підготувати повідомлення на тему: «Повага до ближнього як умова співіснування». - З'ясувати співвідношення морального вибору і морального обов'язку.		
Тиж.3	Тема 5. Особливості етики різних професій. Види професійної етики та їх гуманістична спрямованість. Особливості етики різних професій. Професійний етичний кодекс: поняття і призначення. Види кодексів. Професійний обов'язок.	Лекція / <i>Face to face</i>	Конспект лекцій / презентація	Література [2, 3, 9, 15, 19, 20, 21, 29, 31, 33]	- Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. - Підготувати повідомлення на тему: «Етика у різних сферах людського буття». - Проаналізувати відмінності між прикладною, професійною та корпоративною етикою.	3 бали	Самостійна робота до 4 тижня
Тиж. 4	Тема 6. Професійна етика та етикет Етикет як прояв моральної культури особистості. Структурні компоненти етикету. Різновиди етикету. Професійний етикет.	Лекція / <i>Face to face</i>	Конспект лекцій / презентація	Література [2, 3, 9, 15, 19, 20, 21, 29, 31, 33,37]	- Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. - Визначити етичні риси професійної культури. - Дати відповідь на питання: «У чому полягає специфіка етикету в межах службової субординації?» - Пояснити, що може розповісти про моральність людини її манера одягатися.	3 бали	Самостійна робота до 5 тижня
Тиж.5	Тема 7. Основи педагогічної етики. Предмет і завдання педагогічної етики. Зародження і розвиток педагогічної етики.	Лекція / <i>Face to face</i>	Конспект лекцій / презентація	Література [2, 3, 5, 15, 23, 24,32, 34, 36]	- Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. - Пояснити, якими є умови виникнення та призначення педагогічної етики. - Схарактеризувати основні	3 бали	Самостійна робота до 6 тижня

	Категорії педагогічної етики. Сутність і функції педагогічної моралі. Особливості педагогічної етики у вищій школі.				категорії педагогічної етики. - Визначити сутність педагогічної моралі.		
Тиж. 5	Тема 8. Моральна культура спілкування в педагогічній діяльності. Моральна культура спілкування, її зміст і вияви. Педагогічне спілкування, його сутність і моральний сенс. Структура педагогічного спілкування.	Практичне заняття / <i>Face to face</i>	Методичні рекомендації	Література [2, 3, 5, 15, 23, 24 32, 34, 36]	- Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. - Пояснити, у чому полягає моральний сенс педагогічного спілкування. - Сформулюйте основні правила педагогічного спілкування. - Визначити особливості спілкування «викладач-студент».	2 бали	Самостійна робота до 6 тижня
Тиж. 6	Тема 8. Моральна культура спілкування в педагогічній діяльності. Стили педагогічного спілкування. Педагогічна майстерність.	Лекція / <i>Face to face</i>	Конспект лекцій / презентація	Література [2, 3, 5, 9, 15, 23, 24,32, 34, 36]	- Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. - Схарактеризувати стилі педагогічного спілкування. - Визначити шляхи формування комунікативної культури викладача.	2 бали	Самостійна робота до 7 тижня
Тиж. 7	Тема 9. Професійна етика викладача. Морально-етичні проблеми у навчальному процесі. Гуманність як основа спілкування викладача і студента. Моральні аспекти взаємовідносин викладачів з батьками студентів. Етичні проблеми педагогічної	Лекція / <i>Face to face</i>	Конспект лекцій / презентація	Література [2, 3, 5, 15, 23, 24,34]	- Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. - Пояснити, які морально-етичні проблеми можуть виникати у навчальному процесі. - Визначити сутність поняття «гуманність» як основи спілкування викладача і студента.	3 бали	Самостійна робота до 8 тижня

	творчості. Поведінка викладача в конфліктних ситуаціях.				- Схарактеризувати стратегії вирішення конфліктів в педагогічній діяльності.		
Тиж.7	Змістовий контроль № 1	Практичне заняття / <i>Face to face</i>	Тест	moodle.kntu.kr.ua	Виконати тестове завдання	6 балів	Самостійна робота до 8 тижня
Змістовий модуль 2. Етика науки та моральні якості вченого							
Тиж. 8	Тема 10. Етика науки Етапи формування етики науки. Наука і соціум. Соціальна відповідальність наукового співтовариства. Необхідні моральні обмеження науки як виду людської діяльності. Роль вченого в суспільстві. Національна приналежність і космополітизм вченого. Етичний кодекс вченого України.	Лекція / <i>Face to face</i>	Конспект лекцій / презентація	Література [2, 3, 5, 7, 12, 20, 28, 35, 39]	- Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. - Визначити місце етики науки у переліку наукових та філософських дисциплін. - Проаналізувати своєрідність етичних досліджень науки.	4 бали	Самостійна робота до 9 тижня
Тиж. 9	Тема 11. Основні моральні якості вченого. Моральний вибір та свобода вченого. Моральні права та обов'язки вченого. Моральна справедливість та відповідальність вченого у сучасному світі.	Лекція / <i>Face to face</i>	Конспект лекцій / презентація	Література [11, 14, 18, 20, 21, 30]	- Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. - Простежити зв'язок професійної етики науковця з універсальними вимогами моралі. - Підготувати повідомлення на тему: «Проблема відповідальності за впровадження результатів наукових досліджень».	2 бали	Самостійна робота до 10 тижня
Тиж. 9	Тема 11. Основні моральні якості вченого.	Практичне заняття /	Методичні рекомендації	Література [11, 14, 18, 20, 21,	- Самостійно опрацювати теоретичний матеріал.	2 бали	Самостійна робота до

	Моральні якості професіонала. Честь, повага, гідність в науковій справі. Моральні вимоги до науковця. Моральні обмеження діяльності вченого.	<i>Face to face</i>		30]	- Проаналізувати зв'язок моральних та професійних якостей наукових працівників. - Сформулювати основні положення морального кодексу науковця. - Пояснити, які моральні обмеження існують в діяльності вченого.		10 тижня
Тиж. 10	Тема 12. Етико-правове регулювання наукової діяльності. Міжнародне законодавство в сфері наукової діяльності. Інтелектуальна власність та її етико-правовий аспект. Законодавство України в галузі наукової та освітньої діяльності.	Лекція / <i>Face to face</i>	Конспект лекцій / презентація	Література [6,11, 12, 20, 27]	- Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. - Проаналізувати міжнародне та вітчизняне законодавство в сфері наукової діяльності. - Визначити суть поняття «інтелектуальна власність».	4 бали	Самостійна робота до 11 тижня
Тиж. 11	Тема 13. Етика наукової діяльності. Наука як форма духовного досвіду людини. Цінності наукового знання. Моральна оцінка науково-технічного прогресу. Глобальні проблеми людства: етичне осмислення. Фальсифікації в науці.	Лекція / <i>Face to face</i>	Конспект лекцій / презентація	Література [2,3, 14, 20, 25, 30]	- Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. - Пояснити відмінності між гіпотезою, моделюванням, проектом та фальсифікацією. - Підготувати повідомлення на тему: «Етичне осмислення процесів глобалізації та загроз, пов'язаних з нею».	4 бали	Самостійна робота до 12 тижня
Тиж. 11	Тема 14. Етика вченого співтовариства. Науковий етикет.	Практичне заняття / <i>Face to face</i>	Методичні рекомендації	Література [2,3, 14, 16, 20, 25, 30]	- Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. - Підготувати повідомлення на тему: «Інновації у науці». - Проаналізуйте характер	2 бали	Самостійна робота до 12 тижня

					міжособистісних стосунків у науковому колективі та їх моральні аспекти. - Сформулюйте основні правила наукового спілкування, дискусії, полеміки.		
Тиж. 12	Тема 14. Етика вченого співтовариства Науковий пошук і права людини. Етичні обмеження наукових досліджень. Проблема авторства та першості в науці.	Лекція / <i>Face to face</i>	Конспект лекцій / презентація	Література [2,3, 14,16, 20, 25, 30]	- Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. - Пояснити, яким чином відбувається визначення авторства публікації. - Визначити етичні вимоги до наукової публікації.	2 бали	Самостійна робота до 13 тижня
Тиж. 13	Тема 15. Принципи наукової доброчесності при проведенні наукових досліджень. Етика і соціальна відповідальність науковця. Види порушень академічної етики при проведенні наукових досліджень. Правові аспекти академічної доброчесності та боротьби з плагіатом. Процедура розгляду справ про порушення стандартів академічної доброчесності.	Лекція / <i>Face to face</i>	Конспект лекцій / презентація	Література [1, 17, 18, 20, 30]	- Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. - Підготувати повідомлення на тему: «Плагіат та авторське право». - Пояснити, як на законодавчому рівні забезпечується охорона авторських прав.	4 бали	Самостійна робота до 14 тижня
Тиж. 13	Змістовий контроль № 2	Практичне заняття / <i>Face to face</i>	Методичні рекомендації, Тест	moodle.kntu.kr.ua	- Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. - Визначити морально-естетичні аспекти наукової діяльності. - Виконати тестове завдання.	6 балів	Самостійна робота до 14 тижня

12 Система оцінювання та вимоги

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю студентів, усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль. Форма підсумкового контролю: залік.

Загальна система оцінювання навчальної діяльності є уніфікованою в межах ЦНТУ і визначається Положенням про організацію освітнього процесу в ЦНТУ, затвердженим Вченою радою, протокол № 2 від 30.10.2017 р. (зі змінами, внесеними Вченою радою, протокол №6 від 26.02. 2018 р.) – *текст розміщений на офіційному веб - сайті університету www.kntu.kr.ua*

Враховуються бали набрані на тестуванні під час рубіжного контролю, виконані самостійні роботи.

Обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичних занять.

Контроль знань і умінь студентів (поточний і підсумковий) з дисципліни «Професійна етика викладача та науковця» здійснюється згідно з кредитною трансферно-накопичувальною системою організації навчального процесу. Рейтинг студента із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною шкалою. Він складається з рейтингу з навчальної роботи, для оцінювання якої призначається 60 балів, і рейтингу з атестації (іспит) – 40 балів.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання. Еквівалент оцінки в балах для кожної окремої теми може бути різний, загальну суму балів за

тему визначено в навчально-методичній карті. Розподіл балів між видами занять (лекції, практичні заняття, самостійна робота) можливий шляхом спільного прийняття рішення викладача і студентів на першому занятті: оцінку «відмінно» (90-100 балів, А) заслуговує студент, який:

- всебічно, систематично і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом;
- вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях;
- засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою;
- засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває;
- вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію;
- самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи.

Оцінку "добре" (82-89 балів, В) - заслуговує студент, який:

- повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях;
- має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування;
- під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправляє, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу; оцінку «добре» (74-81 бал, С) заслуговує студент, який:

- в загальному роботу виконав, але відповідає на екзамені з певною кількістю помилок;
- вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність;
- опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою;

Оцінку "задовільно" (64-73 бали, D) - заслуговує студент, який:

- знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії;
- виконує завдання, але при рішенні допускає значну кількість помилок;

– ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою;
 – допускає на заняттях чи екзамені помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення.

Оцінку "задовільно" (60-63 бали, E) - заслуговує студент, який:

– володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер.

Оцінка "незадовільно" (35-59 балів, FX) - виставляється студенту, який:

– виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

Оцінку "незадовільно" (35 балів, F) - виставляється студенту, який:

– володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім;

– допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою;

– не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

Підсумкова (загальна) оцінка курсу навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове тестування рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи (модульний контроль); оцінка (бали) за виконання практичних індивідуальних завдань. Підсумкова оцінка виставляється після повного вивчення навчальної дисципліни, яка виводиться як сума проміжних оцінок за змістові модулі. Остаточна оцінка рівня знань складається з рейтингу з навчальної роботи, для оцінювання якої призначається 60 балів, і рейтингу з атестації (іспит) – 40 балів.

Розподіл балів, які отримують студенти при вивченні дисципліни «Професійна етика викладача та науковця»

Поточне тестування та самостійна робота																			
Змістовий модуль 1										Змістовий модуль 2							іспит	сума	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	ЗК1	T10	T11	T12	T13	T14	T15	ЗК2			
2	2	2	2	3	3	3	4	3	6	4	4	4	4	4	4	6	40	100	

Примітка: T1, T2,...,T20 – тема програми, ЗК1, ЗК2- підсумковий змістовий контроль

13 Рекомендована література

1. Академічна доброчесність як основа сталого розвитку університета / Міжнарод. благод. фонд « Міжнарод. фонд дослідж. освіт. політики», за заг. ред. Т. В. Філіпова, А. Є. Артюхова. – К.: Таксон, 2016. – 234 с.
2. Апресян Р. Профессиональная, прикладная и практическая этики. Сайт Института философии РАН. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://ph.ru/uplfile/etnics/biblio/Apressyan/Prof-etnic.html>.
3. Бралатан В. П., Гуцаленко Л. В., Здирко Н. Г. Професійна етика: навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 252 с.
4. Гусейнов А., Апресян Р. Этика: курс лекций. – М., 2002.
5. Драган Л. Професійна етика та культура педагогічних стосунків у сучасній школі // Директор школи. –2001. – № 20.
6. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність. Сайт Верховної Ради України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1977-12>.
7. Етика – вчення про смисл життя: навч.-метод. посіб. / В. І. Гур, Т. М. Свідло, Н. В. Анацька а ін. – К.: НТКУ "КПІ", 2008.
8. Етика. Естетика. / І. Є.Волошко, Р. М. Вечірко та ін. – К.: КНЕУ, 2006.
9. Етика: Навч. посіб. / В. О. Лозовой, М. І. Панов, О. А. Стасевська та ін.; за ред. Про. В. О. Лозового. – К.: Юрінком Інтер, 2007.
10. Етика: навч. посіб. / Т. А. Аболіна, В. В. Єфименко, О. М. Лінчук та ін. – К.: Либідь, 1992.
11. Етичний кодекс ученого України [Електронний ресурс] // «Бюлетень ВАК України», № 11. – К., 2011 / [Схвалено постановою загальних зборів НАН України від 15 квітня 2009, №2]. – Режим доступу: <http://www.umo.edu.ua/etichnij-kodeks-uchenogo-ukrani>
12. Єрмоленко А. М. Ціннісно-нормативне обґрунтування науки // Філософська думка. – 2009. – № 4.
13. Зеленкова И., Беляева Е. Этика: учеб.пособие. – М., 2001.
14. Йонас Г. Принцип відповідальності. У пошуках етики для технологічної цивілізації / Йонас Ганс; [пер. з нім.: А. М. Єрмоленко, В. А. Єрмоленко]. К.: Лібра. – 2001. – 399 с.

15. Капто А. С. Профессиональная этика. –[Электронный ресурс] / А. С. Капто. – М. – Ростов-на-Дону: СКАГС, <http://www.google.com.ua/ur/>
16. Кара-Мурза С. Г. Цитирование в науке и подходы к оценке научного вклада / С. Г. Кара-Мурза // Вестник АН СССР. – 1981. – №5. – С.68-75.
17. Кодекс наукової етики (Проект) / [Всеукраїнська громадська організація «Українська федерація вчених»]. – К.: Центр досліджень науково-технічного потенціалу та історії науки ім. Г. М. Доброва НАН України, 2005. – 8 с.
18. Кодекс честі науковця, або естетичні норми та добрі манери у науці / пер. з польсь.; Етичний Комітет Польської академії наук. – Львів: Галицька видавнича спілка, 2003.
19. Лозовой В. А. Нравственная культура личности: содержание и пути формирования. – Харьков, 2001.
20. Малахов В. Етика: курс лекцій: навч. посіб. – К.: Либідь, 2006.
21. Мовчан В. С. Етика: навч. посіб. – 3-тє вид., випр. І доп. – К.: Знання, 2007.
22. Науковець А., Находкін М. Проблеми сучасності і мораль науковця // Вісник національної академії наук України. Загальнонауковий та громадсько-політичний журнал. – 2006. – №5. – Режим доступу до тексту статті: <http://www.nbu.gov.ua/portal/all/herald/2006-05/a1-5.pdf>
23. Панфилова А. П. Деловая коммуникация в профессиональной деятельности / А. П. Панфилова. – СПб., 1999.
24. Педагогічна майстерність: підручник / І. А. Зязюн, Л. В. Крамущенко, І. Ф. Кривонос та ін.; за ред. І. А. Зязюна. – К.: Вища шк., 1997.
25. Петросян А. Є. Проблема социальной оценки научных исследований / А. Є. Петросян // Вопросы философии. – 1987. – №5. – С.50-62.
26. Петрушенко В. Л., Савельев В. П., Сурмай І. М. та ін. Етика та естетика: навч. посіб. / За ред. В. Л. Петрушенко. – Львів: Новий світ – 2000, 2008.
27. Положення про перевірку наукових, навчально-методичних, кваліфікаційних та навчальних робіт на академічний плагіат. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sumdu.edu.ua/ukr/general/normativ-base>
28. Проблема ценностного статуса науки на рубеже XXI века / [отв. ред.Л. Б. Баженов]. – СПб: РХГИ, 1999. – 280 с.
29. Солоницина А. А. Профессиональная этика и этикет. – Владивосток: Изд-во Дальневост. ун-та, 2005.
30. Сурмін Ю. Майстерня вченого: підручник для науковця. – К.: Навчально-методичний центр, 2006. – 302 с.
31. Сухова Н. М. Етика та естетика: навч. посіб. – Львів: Кондор, 2005.

32. Технологія спілкування (комунікативна компетентність учителя: сутність і шляхи формування) / Максименко С. Д., Забродський М. М. – К.: Главник, 2005.
33. Тофтул М. Г. Етика: навч. посіб. – К.: Видавничий центр "Академія", 2005.
34. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи: навч. посіб.. – К.: Академвидав, 2006.
35. Фролов И., Юдин Б. Этика науки: проблемы и дискуссии. М.: Политиздат, 1986. 398 с.
36. Шеломенцев В. М. Етикет і сучасна культура спілкування. – К., 2013.
37. Юрій М. Ф. Етика: навч. посіб. – К., 2006.
38. Этика: Энциклопедический словарь / под ред. Р. Г. Апресяна, А. А. Гусейнова. – М., 2001.
39. Этнос науки / под ред. Л. П. Киященко, Е. З. Мирской. – М.:Academia, 2008. – 544 с.
40. Яскевич Я. С. Методология и этика в современной науке: поиск открытой рациональности: уч.-метод. пос. / Я. С. Яскевич. – Минск: БГЭУ, 2007. – 186 с.